

HELA SVERIGE SKA LEVA ANTIKORRUPTIONSPOLICY.

Hela Sverige ska leva antikorrupsionspolicy beskriver vår syn på korruption och hur vi ska arbeta för att bekämpa att korruption sker. Genom denna policy vill Hela Sverige ska leva skapa kunskap om och främja förebyggande åtgärder där misstag försvåras, fel kan spåras och relevanta åtgärder vidtas när det gäller korruption.

Ansvar Policyn gäller anställda, förtroendevalda och anlidade konsulter.

Bakgrund

Korruption medför negativa effekter på flera nivåer. För samhället utgör korruption ett allvarligt hinder för social och ekonomisk utveckling och drabbar särskilt de redan fattiga. Politiska och demokratiska system demoraliseras, respekten för mänskliga rättigheter undermineras, resursfördelningen och konkurrensen snedvrids. Samtidigt bidrar dåligt utvecklade demokratiska institutioner och en ineffektiv statsapparat till att korruption tillåts breda ut sig.

Det är också ett hot mot organisationens tillgångar och rykte. För att motverka korruptionens negativa följder och bidra till en positiv samhällsutveckling och en effektiv förvaltning av organisationens egna resurser tillämpar Hela Sverige ska leva nolltolerans mot korruption och bedrägeri.

Hela Sverige ska leva ålägger varje anställd medarbetare och styrelseledamot ett personligt ansvar att förebygga korruption och bedrägeri samt att agera om misstanke finns.

Definition

Det finns många sätt att definiera vad korruption är. Hela Sverige ska leva väljer en bred definition där korruption utgör en form av maktmissbruk.

Med korruption avser vi missbruk av resurser, förtroende, makt och/eller position för att nå otillbörlig vinning för egen, en närståendes eller en grups del. Vinningen kan inkludera ekonomiska såväl som andra fördelar, exempelvis ökat inflytande. Men korruption kan även utgöras av underlåtenhet att vidta en åtgärd, exempelvis att inte anmäla en misstänkt person.

Exempel på vad som vanligen inkluderas i begreppet korruption:

- **favorisering och nepotism:** att partiskt favorisera en person eller grupp på andras bekostnad.
- **mutor och bestickning:** att begäran och/eller ta emot otillbörlig belöning för sin tjänsteutövning, är att göra sig skyldig till mutbrott. Att lämna eller erbjuda otillbörlig belöning är att göra sig skyldig till bestickning.
- **förskingring:** att ta/behålla anförtrodd egendom som ska ges vidare eller redovisas för och som innebär ekonomisk skada för den som utsätts samt vinning för någon annan.

- **utpressning:** att med olaga tvång förmå någon annan till handling eller underlåtenhet som innebär ekonomisk eller annan skada för den som blir tvingad och motsvarande vinning för någon annan.
- **svindleri:** att sprida vilseledande uppgifter bland allmänheten eller särskilda grupper för att påverka priset på en vara, värdepapper eller annan egendom.
- **jäv:** att handlägga eller besluta i ärenden som angår eller medför nytta för en själv eller nära anhörig, alternativt skada för någon annan.
- **penningtvätt:** att med legala ekonomiska transaktioner dölja eller omsätta pengar eller andra tillgångar från brottslig verksamhet.
- **illegal finansiering av politiska partier:** att i hemlighet finansiera politiska partier där lagstiftning förbjuder sådan finansiering.

Demokrati

Det civila samhället har en viktig roll att spela för att stävja korruption. Genom att fungera som ”watch dog” och övervaka beslutsfattare kan organisationer stärka transparensen i samhället och öka graden av ansvarsutkrävande. Det civila samhället kan också motverka korruption på andra sätt, bland annat genom att stärka människors inflytande över beslutsfattandet och genom att bidra till fostran för en demokratisk kultur och demokratiska värderingar hos medborgarna och samhället i stort.

Varningssignaler

Korruption upptäcks vanligen när någon reagerar på varningssignaler. Då kan det ofta vara otydligt vad som har hänt eller inom vilket område. Följande är exempel på varningssignaler:

- Bristande transparens i organisationen eller projektet.
- Otydliga eller bristande strukturer för ansvarstildelning och ansvarsutkrävande i organisationen eller projektet.
- All makt är samlad till en eller ett fåtal personer i organisationen.
- Organisationens gör inga årsredovisningar.
- Projektbudgetar är otydliga och svåra att relatera till planerade aktiviteter.
- Rapporter kommer sent och är otydliga.
- Ekonomiansvarig har otillräcklig kompetens.
- Frågor besvaras undvikande.
- Tips och rykten om otillbörligheter kommer från olika, från varandra oberoende, håll.

Principer och förhållningsätt för antikorrupsionsarbete

Tillämpningen av dessa principer kan i vissa fall leda till problem genom att verksamhet försenas, försvåras eller omöjliggörs. Vi har följande principer och förhållningsätt när det gäller korruption:

Öppenhet och transparens

Hela Sverige ska leva eftersträvar öppenhet och transparens i sin verksamhet.

Öppenhet avseende policyn, strategier, planer, beslut, rapporter och finansiella frågor är avgörande för möjligheterna att bekämpa korruption. Med insyn stärks kontrollen och förtroende skapas gentemot anställda, de olika aktörerna i kedjan och de människor som verksamheten ytterst är till för.

Ansvariga personer ska kunna ställas till svars för sina handlingar

Tydliga och väl dokumenterade strukturer för ansvar och mandat samt system som möjliggör spårande av såväl misstag som medvetet begångna fel, är viktiga förutsättningarna för möjligheterna att utkräva detta ansvar.

Deltagande

För att i praktiken bekämpa korruption är en förutsättning att målgruppen och andra relevanta grupper har ett ägandeskap och inflytande över processer i samarbetet. Deltagandet behöver bygga på principer om icke-diskriminering, vara inkluderande och ta hänsyn till att grupper och individers förutsättningar att delta kan vara olika beroende på kön, etnicitet, ålder etc.

Aldrig acceptera!

Hela Sverige ska levas förtroendevalda och anställda får inte tillhandahålla, begära eller ta emot något som kan definieras som korruption. För Hela Sverige ska levas gäller svenska lagar, regler och etik, även i arbete i andra länder. När pengar utbetalats till en avtalsbindande part som är registrerad i ett annat land, gäller det landets lagar. Dessutom ska relevanta regler och traditioner i det landet följas och respekteras – men aldrig som ursäkt för ett korrupt eller på annat sätt oetiskt uppförande.

Alltid agera!

Hela Sverige ska levas personal, förtroendevalda och medlemsorganisationer ska alltid agera vid tips, varningssignaler och misstänka incidenter. Det innebär i första hand att ta reda på mer utan att överreagera och skapa onödigt ryktesspridning. En eventuell utredning genomförs. Såväl interna som externa informanter/tipsare ska erbjudas anonymitet och, vid behov, andra säkerhetsåtgärder.

Rutiner för att utreda misstänkt korruption och bedrägeri

Den person som mottar information om misstankar är skyldig att kontakta verksamhetschef eller styrelseordförande. Dessa är i sin tur skyldiga att omgående informera styrelsen. Varje misstanke ska utredas utan dröjsmål. Verksamhetschef ska se till att en rapport till styrelsen upprättas när utredning av misstankar om korruption är avslutad. Rapporten ska som ett minimum innehålla följande punkter:

- Information om vad som har hänt
- Organisationens förlust/åsamkad skada
- Hur händelsen upptäcktes
- De troliga orsakerna till att handlingen kunde äga rum
- Åtgärder som vidtagits rörande inblandade personer
- Åtgärder som vidtagits för att återfå förlorade tillgångar
- Lärdomar av händelsen
- Åtgärder som vidtagits för att förebygga att händelsen återupprepas
- Om en anställd bevisligen begått en bedräglig eller korrupt handling anses detta vara ett grovt tjänstefel. I sådant fall ska lämplig disciplinär åtgärd vidtas som kan leda till uppsägning.
- Medarbetare som anmäler misstanke om korruption eller andra oegentligheter får inte utsättas för repressalier eller trakasserier.

Uppföljning och utvärdering

Revidering av policyn sker årligen.